

Brüssel, 22.1.2016
COM(2016) 18 final

2016/0005 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

**ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt SADC
majanduspartnerluslepingu riikide vahelise majanduspartnerluslepingu sõlmimise
kohta**

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Lisatud on ettepanek nõukogu otsuse kohta, mis oleks õiguslik vahend majanduspartnerluslepingu sõlmimiseks ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Lõuna-Aafrika Arengühenduse (SADC) majanduspartnerluslepingu riikide vahel. SADC majanduspartnerluslepingu riigid on Botswana, Lesotho, Mosambiik, Namiibia, Svaasimaa (edaspidi koos „BLMNS”) ja Lõuna-Aafrika Vabariik.

Läbirääkimised lõpetati pealäbirääkijate tasandil 15. juulil 2014 Pretorias. Leping parafeeriti 15. juulil 2014 Pretorias.

Botswanal, Namiibial ja Svaasimaal on praegu vastavalt turulepääsu käsitlevas määruses sätestatud korralt juurdepääs ELi turule soodustingimustel. Lesothot ja Mosambiiki toetatakse praegu algatusega „Kõik peale relvade”, sest need riigid kuuluvad vähim arenenud riikide hulka. Kaubandust ELi ja Lõuna-Aafrika Vabariigi vahel reguleeritakse praegu kaubandus-, arengu- ja koostöölepinguga (TDCA).

SADC majanduspartnerlusleping tagab BLMNSi riikidele ühesuguse juurdepääsu ELi turule. Lõuna-Aafrika Vabariigi puhul asendatakse SADC majanduspartnerluslepinguga kaubandus-, arengu- ja koostöölepingu II ja III jaotise asjaomased sätted, milles käsitletakse vastavalt kaubandust ja kaubandusega seotud küsimusi.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas kehtivate sätetega**

Käesoleva ettepanekuga rakendatakse ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma liikmete ja teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel 23. juunil 2000. aastal Cotonous alla kirjutatud partnerluslepingut (edaspidi „AKV-EÜ partnerlusleping”), mis nõuab WTO eeskirjadele vastavate majanduspartnerluslepingute sõlmimist.

- **Kooskõla liidu muude poliitikavaldkondadega**

SADC majanduspartnerlusleping on arengule suunatud kaubandusleping. See pakub SADC majanduspartnerluslepingu riikidele asümmeetrilist turulepääsu, mis võimaldab neil kaitsta tundlikke majandussektoreid liberaliseerimise eest, pakub mitmeid kaitsemeetmeid ja sisaldab noore tootmisharu kaitsetsätet, sisaldab ekspordi lihtsustavaid sätteid päritolureeglite kohta ning kaotab eksporditoetused osapoolte vahelises kaubanduses. Nimetatud sätted aitavad kaasa poliitika sidususe põhimõtte täitmisele arengukoostöö valdkonnas ning on kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 208 lõikega 2. SADC majanduspartnerlusleping sisaldab ka peatükki kaubanduse ja säästva arengu kohta, milles seotakse kaubandusleping ELi eesmärkidega tööjõu, keskkonna ja kliimamuutuste valdkonnas.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Käesoleva nõukogu otsuse õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise leping, eriti selle artikli 207 lõiked 3 ja 4 ja artikli 209 lõige 2 koostoimes artikli 218 lõike 6 punktiga a.

- **Subsidiaarsus (ei kuulu liidu ainupädevusse)**

Ühine kaubanduspoliitika kuulub Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 3 kohaselt liidu ainupädevusse.

- **Proportsionaalsus**

Käesolev ettepanek on vajalik liidu rahvusvaheliste kohustuste täitmiseks, nagu on sätestatud AKV-EÜ partnerluslepingus, ning on piisav panus liidu kaubandus- ja arengueesmärkide saavutamisse.

- **Vahendi valik**

Käesolev ettepanek on kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 6, milles nähakse ette, et otsused rahvusvaheliste lepingute kohta võtab vastu nõukogu. Käesolevas ettepanekus esitatud eesmärgi saavutamiseks ei ole võimalik kasutada muud õiguslikku vahendit.

3. JÄRELHINDAMISTE TULEMUSED, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMINE JA MÕJUHINNANGUD

- **Järelhindamised / kehtivate õigusaktide toimivuskontroll**

Ei kohaldata.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Ei kohaldata.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Ei kohaldata.

- **Mõju hindamine**

AKV-EÜ majanduspartnerluslepingute jätkusuutlikkuse mõju hinnati aastatel 2003–2007. Volitused selleks projektiks avaldas Euroopa Komisjon 2002. aastal konkurentsil põhineva pakkumismenetluse raames. Pakkumismenetluse tulemusel sõlmiti 2002. aasta augustis viieaastane raamleping ettevõtjaga PwC France. Mõjuhinnangu lõpparuande kavand esitati Euroopa sidusrühmadele ELi kodanikuühiskonna dialoogi raames toimunud kohtumisel, mille Euroopa Komisjon korraldas 23. märtsil 2007 Brüsselis.

- **Õigusloome kvaliteet ja lihtsustamine**

SADC majanduspartnerluslepingu suhtes ei kohaldata õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi menetlusi, see ei too liidu VKEdele kaasa kulusid ning see ei tekita küsimusi digitaalse keskkonna seisukohast.

- **Põhiõigused**

Ettepanek ei mõjuta põhiõiguste kaitset liidus.

4. MÕJU EELARVELE

Tollimakse jääb lepingu täielikul rakendamisel kümne aasta pärast laekumata hinnanguliselt 33,3 miljoni euro ulatuses.

5. MUUD KÜSIMUSED

- **Rakenduskavad ning seire-, hindamis- ja aruandluskord**

Lepinguosalised kohustuvad lepingu üldsätete kohaselt pidevalt seirama käesoleva lepingu toimimist ja mõju. Institutsioone käsitlevate sätetega luuakse ministrite tasandil ühisnõukogu,

kes vastutab lepingu toimimise ja rakendamise eest ning seirab selle eesmärkide täitmist. Ühisnõukogu abistab kaubandus- ja arengukomitee. Peale selle

- moodustatakse lepinguga *geograafiliste tähiste ning veini- ja kangete alkoholsete jookide kaubanduse erikomitee*, et jälgida geograafilisi tähiseid käsitleva protokollini ning veinide ja kangete alkoholsete jookidega kauplemise arengut;
- moodustatakse lepinguga *tolliprotseduuride ja kaubanduse lihtsustamise erikomitee*, kes valvab tolliprotseduure ja kaubanduse lihtsustamist ning päritolureegleid käsitleva protokollini rakendamise ja toimimise järele;
- sisaldab leping sätet, mis lubab igal lepinguosalisel taotleda konsultatsioone kõigis kaubanduse ja säästva arengu peatükis käsitletavates küsimustes. Dialoog ja koostöö võib hõlmata ka muid asjakohaseid ametiasutusi ja sidusrühmi.
- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Ei kohaldata.

- **Ettepaneku teatavate sätete üksikasjalik selgitus**

Leping sisaldab sätteid koostöö, kaubavahetuse, kaubanduse ja säästva arengu, tolliprotseduuride ja kaubanduse lihtsustamise, tehniliste kaubandustõkete, sanitaar- ja fütosanitaarmedetmete, vaidluste lahendamise, geograafiliste tähiste ja päritolureeglite kohta. Leping sisaldab ka teenustekaubanduse ja investeringute, konkurentsipoliitika, intellektuaalomandiõiguste ja riigihangetega seotud läbivaatamisklausleid.

Majanduspartnerlusleping tagab Botswana, Lesotho, Mosambiigi, Namiibia ja Svaasimaa kaupadele, v.a relvad ja laskemoon, tollimaksu- ja kvoodivaba juurdepääsu ELi turule. Lõuna-Aafrika Vabariik saab uued turulepääsuvõimalused täienduseks sellele, mida võimaldab kaubandus-, arengu- ja koostööleping, mis praegu reguleerib tema kaubandussuhteid ELiga. EL saab olulised uued turulepääsuvõimalused Lõuna-Aafrika tolliliidus (SACU) ja kindluse kahepoolsest lepingust Mosambiigiga, mis kuulub piirkonna vähim arenenud riikide hulka.

Majanduspartnerlusleping on koostatud nii, et see sobib kokku SACU toimimisviisiga. Selleks ühtlustati eelkõige täielikult SACU impordikorda. SACU esitab ühtse väliskaubandustollitariifide kava ja kvoodid EList pärit impordile.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt SADC majanduspartnerluslepingu riikide vahelise majanduspartnerluslepingu sõlmimise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõikeid 3 ja 4 ja artikli 209 lõiget 2 koostoimes artikli 218 lõike 6 punktiga a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut¹,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi nõusolekut

ning arvestades järgmist:

- (1) 12. juunil 2002 volitas nõukogu komisjoni alustama Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühmaga läbirääkimisi majanduspartnerluslepingute sõlmimiseks.
- (2) Läbirääkimised on lõpule viidud ja majanduspartnerlusleping ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt SADC majanduspartnerluslepingu riikide (Botswana, Lesotho, Mosambiik, Namiibia, Svaasimaa ja Lõuna-Aafrika Vabariik) vahel (edaspidi „leping”) parafeeriti 15. juulil 2014.
- (3) Vastavalt nõukogu [...] otsusele nr [...]² allkirjastati leping [...], tingimusel et see hiljem sõlmitakse.
- (4) Kõnealust lepingut on enne selle jõustumist ajutiselt kohaldatud alates [...].
- (5) Ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma liikmete ja teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel 23. juunil 2000. aastal Cotonous alla kirjutatud partnerlusleping nõuab WTO eeskirjadele vastavate majanduspartnerluslepingute sõlmimist.
- (6) Leping tuleks Euroopa Liidu nimel heaks kiita,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Majanduspartnerlusleping ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt SADC majanduspartnerluslepingu riikide vahel on käesolevaga sõlmitud.

Lepingu tekst on lisatud käesolevale otsusele.

¹ ELT C [...], [...], lk [...].

² ELT C [...], [...], lk [...].

Artikkel 2

Nõukogu eesistuja nimetab isiku, kes on volitatud liidu nimel hoiule andma lepingu artikli 113 lõikega 2 ette nähtud heakskiitmiskirja, et väljendada Euroopa Liidu nõusolekut end lepinguga siduda³.

Artikkel 3

Lepingut ei tõlgendata viisil, mis võimaldaks sellest tulenevatele õigustele või kohustustele otseselt tugineda liidu või liikmesriikide kohtutes.

Artikkel 4

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise kuupäeval.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

³ Lepingu jõustumiskuupäeva avaldab nõukogu peasekretariaat *Euroopa Liidu Teatajas*.

**FINANTSSELGITUS ETTEPANEKUTE KOHTA, MILLE MÕJU EELARVELE
PIIRDUB AINULT TULUDE POOLEGA**

1. ETTEPANEKU NIMETUS:

NÕUKOGU OTSUS ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Lõuna-Aafrika Arenguühenduse (SADC) majanduspartnerluslepingu riikide vahelise majanduspartnerluslepingu sõlmimise kohta

2. EELARVEREAD

Peatükk ja artikkel: peatükk 12, artikkel 120

Aastaks 2016 eelarvestatud summa: 18 465 300 000 eurot

3. FINANTSMÕJU

- Ettepanekul puudub finantsmõju
- Ettepanekul puudub finantsmõju kuludele, kuid sellel on finantsmõju tuludele. Mõju on järgmine:

(miljonites eurodes, üks koht pärast koma)

Eelarverida	Tulud ⁴	12-kuuline periood, alates pp/kk/aaaa	[aasta n]
Artikkel 120	<i>Mõju omavahenditele</i>	Ajutise kohaldamise kuupäev	23,7 miljonit eurot

Olukord pärast meetme rakendamist					
	[n + 1]	[n + 2]	[n + 3]	[n + 4]	[n + 5]
Artikkel 120	24,8 miljonit eurot	25,9 miljonit eurot	27,2 miljonit eurot	28,3 miljonit eurot	29,5 miljonit eurot

4. PETTUSEVASTASED MEETMED

Selleks et kaitsta Euroopa Liidu omavahendeid, on lepingusse lisatud sätted, mille eesmärk on tagada, et partnerriik kohaldaks nõuetekohaselt punktis 3 („Finantsmõju”) kindlaks määratud kaubanduskontsessioonide kohaldamise tingimusi, mis on sätestatud eelkõige halduskoostöö erisätete artiklis 30, päritolureegleid käsitlevas protokollis (lepingu protokoll nr 1) ja tolliküsimustes vastastikuse haldusabi andmist käsitlevas protokollis (lepingu protokoll nr 2). Need sätted täiendavad Euroopa Liidu tollialaseid õigusakte (eelkõige Euroopa Liidu tolliseadustikku ja selle rakendussätteid), mida kohaldatakse kõigi imporditavate kaupade

⁴ Traditsiooniliste omavahendite (põllumajandussaaduste tollimaksud, suhkru- ja tollimaksud) korral peab märgitud olema netosumma, st brutosumma pärast 25 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.

suhtes, ja õigusakte, mis käsitlevad liikmesriikide vastutust omavahendite kontrolli alal (eeskätt nõukogu määrus (EÜ) nr 1150/2000).

5. MUUD MÄRKUSED

Käesolev arvestus põhineb 2012.–2014. aasta keskmisel impordimahul. SADC majanduspartnerluslepingu riikidest imporditakse kaupu Euroopa Liitu juba praegu tollimaksuvabalt, v.a rida Lõuna-Aafrikast imporditavaid kaupu.